

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
Komisioneri për Mbrojtjen e të Dhënave Personale
Komisioneri

Nr. 26/6 Prot.

Tiranë, më 04/6/2012

Lënda: Rekomandim për Institutin e Statistikave (INSTAT).

REKOMANDIM

Nr. 13 datë 04/06/2012

Mbështetur në Ligjin nr. 9887, datë 10.03.2008 “Për Mbrojtjen e të Dhënave Personale”, Vendimet e Kuvendit të Shqipërisë nr.211, datë 11.09.2008 “Për zgjedhjen e komisionerit për Mbrojtjen e të Dhënave Personale dhe nr 225, datë 13.11.2008 “Për miratimin e strukturës organikës dhe kategorizimit të pozicioneve të punës të zyrës së Komisionerit për Mbrojtjen e të Dhënave Personale, pas shqyrtimit të relacionit të Drejtorisë së Hetim Inspektimit në ngarkim të kontrolluesit, Instituti i Statistikave (INSTAT).

KONSTATOVA

Më datë 01/03/2012 grupi i kontrollit të Zyrës së Komisionerit për Mbrojtjen e të Dhënave Personale zhvilloi kontroll administrativ pranë kontrolluesit, Instituti i Statistikave (INSTAT) me objekt:

- Informacionin e përgjithshëm dhe shifrat kryesore në lidhje me Censusin
- Qëllimin, proporcionalitetin dhe përshtatshmërinë
- Informimin e subjekteve të të dhënave
- Cilësinë e të dhënave personale
- Të dhënat sensitive
- Veprimtaritë e përpunuesve në lidhje me procesin, nëpërmjet kontaktimit e delegimit të të dhënave
- Përhapja e të dhënave personale
- Transferimet ndërkombëtare të të dhënave personale
- Procedura për bërjen anonime të të dhënave te Censurit
- Ruajtja e konfidencialitetit dhe masat e sigurisë të të dhënave personale.

Grupi i kontrollit administrativ:

- U njoh dhe shqyrtoi dokumentacionin që kontrolluesi Instituti i Statistikave (INSTAT) vuri në dispozicion të grupit të kontrollit administrativ. Përfaqësuesit e kontrolluesit

bashkëpunuan me grupin e kontrollit administrativ duke plotësuar kërkesat që grupi paraqiti në funksion të kontrollit administrativ.

- Intervistoi dhe mori deklarime nga përfaqësues të zyrave dhe departamenteve të këtij kontrolluesi, duke realizuar 10 intervistime lidhur me objektin e kontrollit administrativ.
- Inspektoi ambientet, zyrat e punës, të këtij kontrolluesi.
- Administroi me cilësinë e provës në funksion të kontrollit administrativ dokumente të ndryshme që lidhen me të dhënat personale, gjatë procesit të Censurit 2011.
- Grupi i kontrollit administrativ përbëhej nga katër inspektorë të Drejtorisë së Hetim Inspektimit, një specialist IT dhe drejtohej nga drejtori i Drejtorisë së Hetim Inspektimit.

Procedurat për bërjen anonime të të dhënave do të jenë objekt i këtij kontrolli në muajin shtator të këtij viti, pasi kontrolluesi aktualisht është në këtë fazë e cila pritet të përfundojë në shtator 2012.

Në mbështetje të grupit të kontrollit mori pjesë dhe eksperti i projektit IPA 2009 z. _____, në disa takime me kontrolluesin INSTAT si dhe ofroi konsulencë e tij.

Gjatë kontrollit administrativ Kontrolluesi INSTAT ka bashkëpunuar më së miri me grupin e kontrollit, duke i krijuar ambiente për ushtrimin e kontrollit administrativ në të gjitha fazat e ushtrimit të kontrollit, si dhe vuri në dispozicion të grupit të kontrollit të gjitha materialet dhe dokumentet shpresore të kërkuara.

Instituti i Statistikave (INSTAT) është autoriteti shtetëror i ngarkuar për kryerjen e Censurit, bazuar mbi ligjin nr. 10442 datë 7/07/2011 "Për disa ndryshime dhe shtesa në ligjin nr. 8669 datë 26/10/2000 "Për Censurin e përgjithshëm të popullsisë dhe banesave", i ndryshuar.

Censuri i Popullsisë dhe Banesave është numërimi i plotë i të gjithë individëve, njësi ekonomike familjare dhe banesave në territorin e një vendi në një moment të caktuar (moment i censurit), i cili mbledh të dhëna mbi disa karakteristika kryesore të tyre. Kontrolluesi INSTAT ka realizuar Censurin e Popullsisë dhe Banesave në Republikën e Shqipërisë gjatë muajit tetor 2011. Në këtë proces morën pjesë 11 906 anketues, 2330 kontrollorë, 1128 supervizorë. Në momentin e ushtrimit të kontrollit administrativ INSTAT është në fazën e skanimit të pyetësorëve, verifikimit dhe përpunimit të të dhënave të skanimit nëpërmjet operatoreve, për të vijuar më pas me proceset teknike të nxjerrjes së rezultateve të Censurit.

Censuri realizohet një herë në dhjetë vjet dhe ka si objektiv kryesor njohjen e realitetit demografik dhe social ekonomik në nivel kombëtar, rajonal dhe lokal. Ai mbledh informacion mbi bazën e konceptit të popullsisë rezidente. Në këtë proces INSTAT në rolin e kontrolluesit mbledh dhe përpunon të dhëna personale për shtetasit duke vepruar në përputhje edhe me Rekomandimet për "Censurin e popullsisë dhe banesave të vitit 2010" të dhëna nga Komisioni Ekonomik për Evropën i Kombeve të Bashkuara në bashkëpunim me EUROSTAT-in.

Kontrolluesi INSTAT ka hartuar "Pyetësorin e Censurit" në të cilin të gjitha pyetjet e përfshira janë në përputhje me Rekomandimet "Për Censurin e popullsisë dhe banesave të vitit 2010" të dhëna nga Komisioni Ekonomik për Evropën i Kombeve të Bashkuara në bashkëpunim me EUROSTAT-in (CES 2010 Census Recommendations English-GUID 478c&e0d4a33483381ca030af38fa5b1.pdf).

Kontrolluesi në zbatim edhe të Rekomandimeve “Për Censusin e popullsisë dhe banesave të vitit 2010” të dhëna nga Komisioni Ekonomik për Evropën i Kombeve të Bashkuara në bashkëpunim me EUROSTAT-in ka realizuar projektin pilot të “Regjistrimit të Popullsisë dhe Banesave”, qëllimi i të cilit ishte për të ë vërë në provë hartografinë, metodologjinë, strukturën organizative, planifikimin logjistik dhe ndërveprimin ndërmjet të gjithë kapaciteteve të planifikuara.

Gjatë zhvillimit të procesit të Censurit Kontrolluesi ka marrë masa për informim të subjekteve të të dhënave, duke e parashikuar si pjesë të veçantë dhe të rëndësishme të Censurit, si dhe ka planifikuar shpenzimin e 3.5% të buxhetit total të procesit Censurit vetëm për informimin.

Për këtë qëllim janë përdorur të gjitha mjetet e komunikimit si media, afishimet, posterat, informime, takime me target grupe të ndryshme, fletëpalosje etj. Në thelb informimi i subjekteve të të dhënave ka pasur ndërgjegjësimin e subjekteve të të dhënave personale për pjesëmarrje në procesin e Censurit, qëllimin e mbledhjes së të dhënave personale, si dhe garantimin e kofidencialitetit dhe sigurisë së të dhënave personale gjatë këtij procesi.

Kontrolluesi në të gjitha kontratat e hartuara me anketuesit dhe punonjësit e tjerë të përfshirë në proces ka vendosur dispozita të veçanta lidhur me ruajtjen e kofidencialitetit me përmbajtjen e mëposhtme : *I porosituri duhet të ruajë dhe të mbajë me çdo kusht karakterin kofidencial të çdo dokumenti si dhe çdo informacioni sipas nenit 15 të ligjit nr. 9180 datë 05.02.2004 “Për statistikën zyrtare” dhe nenit 9 të ligjit nr. Nr. 8669 datë 26.10.2000 “Për regjistrimin e përgjithshëm të popullsisë dhe banesave” i ndryshuar. Informacioni që merr gjatë kryerjes së detyrës së tij duhet të mos përdoret për interesa vetjake private ose të personave të tjerë. Konsiderohen shkelje e detyrimit për ruajtjen e kofidencialitetit, sipas përcaktimit të nenit 9 të ligjit për censusin, edhe rastet kur personi, dhe pas përfundimit të marrëdhënieve të punësimit, për qëllime të censurit apo të çdo marrëdhënieje tjetër me censusin, nuk ruan kofidencialitetin mbi të dhënat personale, për të cilat ka dijeni.*

Kontrolluesi ka hartuar “MANUALIN E ANKETUSIT” në të cilin janë të parashikuara të gjitha përkufizimet në lidhje me kofidencialitetin dhe të gjitha procedurat në mënyrë që të mbrohen të gjitha informacionet e mbledhura gjatë këtij procesi.

Transporti i materialeve nga qendra e grumbullimit të tyre (e menaxhuar nga Instat) në ambientin e përpunimit realizohet përmes një makine të Instant dhe personi përgjegjës mban procesverbalet përkatëse të dorëzimit.

Kontrolluesi nuk bën transferim ndërkombëtar të të dhënave personale. Kontrolluesi në informacionet që jep për EUROSTAT-in jep vetëm informacione statistikore dhe nuk jep të dhëna personale.

Kontrolluesi Instat ka marrë masa sigurie të vlefshme në përputhje me kërkesat e Ligjit. Kontrolluesi Instat gjatë procesit të Censurit kryen rregullisht backup të të dhënave në ambientet e tij por nuk mban një kopje të backup-i jashtë ambienteve të tij. Ruajtja e një kopje të backup-t jashtë ambienteve të Instatit është një tregues i rëndësishëm i masave të sigurisë që merr kontrolluesi dhe një garanci për mbrojtjen e të dhënave personale.

Kontrolluesi gjatë procesit të Censurit ka marrë masa teknike organizative lidhur me sigurinë e të dhënave dhe për këtë ka informuar dhe instruktuar punonjësit e tij. Kontrolluesi ka realizuar një konfigurim minimal për kompjuterat që përdor në proces, si dhe operatorët janë të pajisur me fjalëkalim të veçantë. Kompjuterat janë në status “të

ngirë" dhe nuk marrin update të Windows-it, update i antivirusit bëhet manualisht një herë në javë, nga stafi teknik i Sektorit të Administrimit të Rrjetit dhe Serverave. Nga kompjuterët janë ç'instaluar browser-at (IE8 ose Firefox) dhe Media Features si dhe janë të bllokuara portat USB. Të gjithë kompjuterat janë të konfiguruar me IP fikse brenda një rangu të caktuar. Sipas rregullave të vendosura në firewall, ky rang i IP-ve bllokoi komunikim me rrjetin jashtë INSTAT-it (*deny to any external*).

Te gjithë kompjuterat janë të lidhur në rrjet, me LAN-in ekzistues të Instat-it. Lidhja realizohet në dhomën e switch-eve, që ndodhet në katin e parë. Në dhomën e switcheve janë vendosur dy switch-e Cisco Catalyst 2960-S. Secili prej tyre lidhet me switch-in qendror të rrjetit të INSTAT-it me anë të fibrës optike (plus një linjë backup-i rezervë). Kontrolluesi gjatë procesit të Censurit nuk përpunon të dhëna në qendrat rajonale të Instat. i gjithë përpunimi elektronik i formularëve kryet në ambientin qendror të Instat, të ngritur posaçërisht për këtë veprimtari, pra nuk ka lidhje me asnjë sistem të jashtëm.

Për kryerjen e backup-eve përdoret Data Protection Manager 2010 (DPM 2010 është instaluar në një server të dedikuar) dhe Tape Library Dell PowerVault TL2000. Backup-et që kryhen janë afatshkurtra (short-term) dhe afatgjata (long-term). Backup-et afatshkurtra realizohen në disk, ndërsa ato afatgjata kryhen në tape. Kryhen backup-e për 5 databasat e Forms, të cilat ruajnë të dhënat e skanimit si dhe backup-e për imazhet e skanimit.

Për secilin nga përdoruesit e sistemit të skanimit janë krijuar user-a në *active directory* sipas grupeve të cilët ata i përkasin (skanues, verifikues, supervizorë, interpretues e transferues). Këta përdorues kanë të drejtat e duhura për aksesimin e dosjeve.

Kontrolluesi INSTAT ka përfshirë në "PyetëSORIN e Censurit" pyetje lidhur me të dhëna sensitive që lidhen me shëndetin, përkatësia etno-kulturore dhe besimin fetar.

Nga kontrolli administrativ i ushtruar u vrejtën dhe konstatimet e mëposhtme:

- 1) Kontrolluesi INSTAT në "PyetëSORIN e Censurit", ka përfshirë pyetjen nr. 35 (e cila lidhet me të dhënat sensitive për shëndetin, paafhtësia etj..), si një pyetje përgjigja për të cilën është detyruese për subjektin e të dhënave.

Në praktikë kriteri i përgjithshëm i zbatuar në Bashkimin Evropian (BE) për përafrimin me direktivën 95/46 /EC "Për Mbrojtjen e të Dhënave Personale e BE-së", gjatë mbledhjes së të dhënave sensitive për qëllime të Censurit, është mbledhja e këtij informacioni në mënyrë vullnetare, duke i dhënë qytetarëve mundësinë që të mos përgjigjen, ose të jetë një pyetje fakultative me opsionin "për të mos u deklaruar".

Komisioneri për Mbrojtjen e të Dhënave Personale vlerëson se vendosja në "PyetëSORIN e Censurit" e pyetjes për të dhënat sensitive që lidhen me shëndetin, si pyetje jo opsionale nuk është në përputhje me nenin 5 të ligjit nr. 9887 datë 10/03/2008 "Për Mbrojtjen e të Dhënave Personale" dhe kriterin e përgjithshëm të zbatuar në Bashkimin Evropian (BE) për përafrimin me direktivën 95/46 /EC "Për Mbrojtjen e të Dhënave Personale e BE-së", gjatë mbledhjes së të dhënave sensitive për qëllime të Censurit.

- 2) Kontrolluesi INSTAT në "PyetëSORIN e projektit pilot për Censurin" nuk ka përfshirë pyetjen lidhur me faktin se si kanë reaguar subjektet e të dhënave personale për te dhënat sensitive që kërkohen nga Censusi.

Komisioneri për Mbrojtjen e të Dhënave Personale vlerëson se në projektet pilote në kuadër të kryerjes të Censurit për të ardhmen, është e rëndësishme të parashikohet përfshirja e një pyetje të tillë si dhe reflektimi i rezultatit në konkluzionet e projektit pilot.

- 3) “Pyetësorët e Censurit” janë plotësuar nga anketuesit dhe jo nga subjektet e të dhënave personale (individët e anketuar).

Komisioneri për Mbrojtjen e të Dhënave Personale vlerëson se kjo mënyrë e plotësimit ndikon tek subjekti i të dhënave për tu shprehur i lirë mbi pyetjet që i drejtohen, veçanërisht lidhur me pyetjet sensitive për shëndetin, përkatësinë etnike dhe besimin fetar. Ky fakt nuk është në përputhje me Rekomandimet për Censurin e popullsisë dhe banesave të vitit 2010 të dhëna nga Komisioni Ekonomik për Evropën i Kombeve të Bashkuara në bashkëpunim me EUROSTAT-in, prandaj kontrolluesi duhet të zbatojë mënyra të reja alternative për të mbledhur të dhënat e kërkuara për Censurin.

- 4) Kontrolluesi INSTAT në zbatim të nenit 27 të ligjit nr. 9887 datë 10/03/2008 “Për Mbrojtjen e të Dhënave Personale” ka marrë masa organizative dhe teknike lidhur me ruajtjen dhe kofidencialitetin e të dhënave gjatë procesit të Censurit.

Komisioneri për Mbrojtjen e të Dhënave Personale vlerëson se krahas masave të marra, kontrolluesi INSTAT duhet të hartojë procedura të brendshme dhe dokumente të shkruar ku të parashikohet në mënyrë specifike respektimi, kofidencialiteti dhe privatësia e subjekteve të të dhënave personale, në respektim të neneve 27 dhe 28 të ligjit nr. 9887 datë 10/03/2008 “Për Mbrojtjen e të Dhënave Personale”.

- 5) Kontrolluesi INSTAT gjatë procesit të zhvillimit të Censurit nuk i referohet dhe nuk zbaton ndonjë standard ndërkombëtar në lidhje me sigurinë dhe nuk është i pajisur me certifikatë sigurie të kësaj natyre.

Komisioneri për Mbrojtjen e të Dhënave Personale vlerëson se do të ishte shumë e rëndësishme që kontrolluesi të bëjë përpjekje për tu pajisur me certifikata sigurie ndërkombëtare (si ISO etj) që të garantojë në mënyrë maksimale sigurinë e të dhënave personale që mbledh dhe përpunon gjatë ushtrimit të aktivitetit të tij, në zbatim të nenit 27 të ligjit nr. 9887 datë 10/03/2008 “Për Mbrojtjen e të Dhënave Personale”.

Sa më sipër në zbatim të neneve 29, 30 dhe 32 të ligjit nr.9887, datë 10.03.2008 “Për Mbrojtjen e të Dhënave Personale”, si dhe 107-109 të K.Pr.Administrative ;

REKOMANDOJ

- 1) Në zbatim të nenit 5 të ligjit nr. 9887 datë 10/03/2008 “Për Mbrojtjen e të Dhënave Personale” dhe kriterin e përgjithshëm të zbatuar në Bashkimin Evropian (BE) për përafrimin me direktivën 95/46 /EC “Për Mbrojtjen e të Dhënave Personale e BE-së”, gjatë mbledhjes së të dhënave sensitive për qëllime të Censurit, për proceset e ardhshme të Censurit, përgjigjja për pyetjen 35 (nëse përfshihet në pyetësor) të jetë jo e detyrueshme.
- 2) Në zbatim të Rekomandimeve “Për Censurin e popullsisë dhe banesave të vitit 2010 “ të dhëna nga Komisioni Ekonomik për Evropën i Kombeve të Bashkuara në bashkëpunim me EUROSTAT-in, para zhvillimit të procesit të Censurit, në projektet pilot të përfshihet

një pyetje për faktin se si reagojnë subjektet e të dhënave personale lidhur me te dhënat sensitive që kërkohen nga Censusi.

- 3) Në zbatim të Rekomandimeve "Për Censusin e popullsisë dhe banesave të vitit 2010 " të dhëna nga Komisioni Ekonomik për Evropën i Kombeve të Bashkuara në bashkëpunim me EUROSTAT-in, në censusin e ardhshëm:
  - Shtetasve si subjekte të të dhënave personale t'u krijohen kushte që të plotësojnë vetë "Pyetësit e Censurit";
  - Të zbatohen mënyra të reja alternative për të mbledhur të dhënat e kërkuara për Censusin, përveç mënyrës aktuale (pyetësit aktual në letër), sikurse mund të jetë mbledhja e tyre nëpërmjet internetit.
- 4) Në zbatim të neneve 27 dhe 28 të ligjit nr. 9887 datë 10/03/2008 "Për Mbrojtjen e të të Dhënave Personale", të hartohen procedura të brendshme dhe dokumente të shkruara ku të parashikohet në mënyrë specifike siguria, respektimi i konfidencialitetit dhe privatësia e subjekteve të të dhënave personale.
- 5) Në zbatim të nenit 27 të ligjit nr. 9887 datë 10/03/2008 "Për Mbrojtjen e të të Dhënave Personale", kontrolluesi të pajiset me certifikata sigurie ndërkombëtare (si p.sh. ISO 27000) në mënyrë që të garantojë në mënyrë maksimale sigurinë e të dhënave personale që mbledh dhe përpunon gjatë ushtrimit të aktivitetit të tij.

Duke ju falënderuar për mirëkuptimin,

KOMISIONERI

FLORA ÇABEJ (POGAÇE)

